KÕIGI MAADE PROLETAARLASED, ÜHINEGE!

TALLINNA POLÜTEHNIK

Nr. 3 (618)
XXII aastakäik

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, ELKNÜ KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Kolmapäeval, 20. jaanuaril 1971

EKSAMID

Eksamisessiooni tulemused ei sõltu ainult sellest, kuidas üliõpilased valmistuvad eksamiteks sessioonil, vaid põhiliselt sellest, kuidas nad semestri vältel töötasid, kuivõrd süstemaatiliselt nad kuulasid loenguid, töötasid läbi loengumaterjali, tegid kontrolltöid, lakendasid koduseid ülesandeid ja töötasid füüsika õppelaboratooriumides.

Praegu võime juba teha kokkuvõtteid õppetööst laboratooriumides. 48 õpperühmast koosneva üliõpilaste kontingendi õppedistsipliin on väga erinev ja üldjoontes grupeerub rühmiti. Hästi töötasid sügissemestril õpperühmad LR-31, LR-32, LR-11, KA-37, ME-37 ja teised. Need õpperühmad lõpetasid töö praktikumides detsembri II ja III dekaadil. 48 õpperühmast lõpetasid füüsika laboratoorsed tööd õigeaegselt 40 õpperühma, mida võib lugeda enam-vähem normaalseks. Kahekeas õpperühmas mõned üliõpilased ei suutnud objektiivsetel põhjustel (haigused jm.) õigeaegselt lõpetada füüsika praktikumitöid. Eksamisessiooni ajal tegelesid füüsika laboratoorsete töödega 4—8. jaanuarini 35 üliõpilast 54 korral. Enamik puudujääke tuleb kirjutada õpperühma LE-37 väga madalale õppedistsipliinile, kus üliõpilased 26 juhul töötasid mainitud ajavahemikul füüsika praktikumides. Nende nelja päeva jooksul mõned üliõpilased, nagu V. Silajev, L. Ošavneva, J. Moim ja teised õiendasid 4—5 tööd. Õpperühma LE-37 hoiatati korduvalt, et praktikumides tuleb töö lõpetada õigeaegselt. Sellele vaatamata esines puudumisi ja ei valmistatud ette teoreetilist osa.

Üliõpilaste eksamineerimine kestab ja praegu on raske anda kokkuvõtlikku hinnangut möödunud semestri tööle. Silma on paistnud rühmad hea ja madala õppeedukusega. Häid tulemusi saavutas õpperühm LA-31, mille üliõpilased sajaprotsendiliselt võtsid osa eksamist, kus-

EKSAMID

juures nõrku hindeid ei olnud, keskmine hinne oli 4,1. Sama võib öelda ka õpperühma MP-31 kohta, sajaprotsendiline osavõtt eksamist, nõrku hindeid ei esinenud, keskmine hinne 4,0. Õpperühmas LA-37 ilmus eksamile 96%, keskmine hinne 3,8, kuid selles rühmas said 3 üliõpilast nõrga hinde.

Esineb juhuseid, kus õpperühmast kõik üliõpilased ei pääse eksamile. Võtame kasvõi rühma AA-31. Selles rühmas ei pääsenud eksamile 32% üliõpilastest. Eksamineeritavate üliõpilaste juures nõrku ei esinenud. Keskmine hinne ulatus 4,1-ni. Hoopis nigelavõitu on sama vooru õpperühma AV-31 tulemused: eksamist osavõtt 27%, nõrku 16% ja keskmine hinne 3. Samas voorus õpperühmaga MP-31 õpib rühm MM-31, mille õppeedukus ei ulatu kaugeltki MP-31 tasemele. Õpperühmast MM-31 ilmus eksamile 88% ja neist said nõrga hinde 22%, keskmine hinne on ainult 3,3.

Neist üksikuist näiteist, mis siin toodud, selgub taas igivana tõde — rühma kui terviku õppeedukus sõltub kollektiivi kohusetundest ja suhtumisest õppetöösse, sest kuidas muidu seletada tõsiasja, et samas voorus, samade õppejõudude juhendamisel ühe rühma õppeedukus on eeskujulik, teisel aga nõrk. Ei saa ju oletada, et ühte rühma on koondunud võimekad, teise nõrkade võimetega üliõpilased.

Eksamisessiooni tulemuste analüüsimisel satume vahest vastuolule, kuid see vastuolu on ainult näiv: nimelt õpperühm, kes semestri vältel süstemaatiliselt ei töötanud, õiendab eksami rahuldavalt. Nendes hin-

EKSAMID

netes ei peegeldu reaalselt üliõpilaste teadmised, sest mehaaniliselt, ainesse süvenemata pähetuubitu ununeb juba mõne kuuga. Et see on nii, seda me kogeme õppejõududena kahjuks väga sagedasti. Seda on näidanud ka sotsioloogilised uurimused.

Selleks, et fikseerida õpitut mällu, on tarvis ainet korduvalt pikemate ja lühemate vaheaegade järgi korrata. Teooria kinnitamist mällu peavad tagama jooksva õppetöö kontrolltööd, harjutustunnid ja laboratoorsed tööd. Aga kui neist ei võeta osa, või kui neid õiendatakse lohakalt?

V. MAASIK

Professor Leo Jürgenson 70 (?)

Küll on tore talvel lasta liugu
kõikjal, kus külm kaanetanud vett.
Tänagi hoos mööda sinisiugu
tuiskas nooruk, uljalt peas barett.

Nooruk? Seitsekümmend verstaposti
aastalõike mõõdab tema teel.
Aga veel ei ole antud GOST-i,
mis võiks ära mõõta seda meest!

Igas lihakilos, piimaliitris,
paljus, mida leiva lisaks sööd,
elu piisa tema tööstki tiitrib,
tööst, mis hõlmab sageli ka ööd.

Ta ei salli pasunaid ja trumme,
kuigi teaduses on ere täht.
Sellepärast vaikselt näärilumme
kirjutame temale — AITÄH!

O. ROOTS

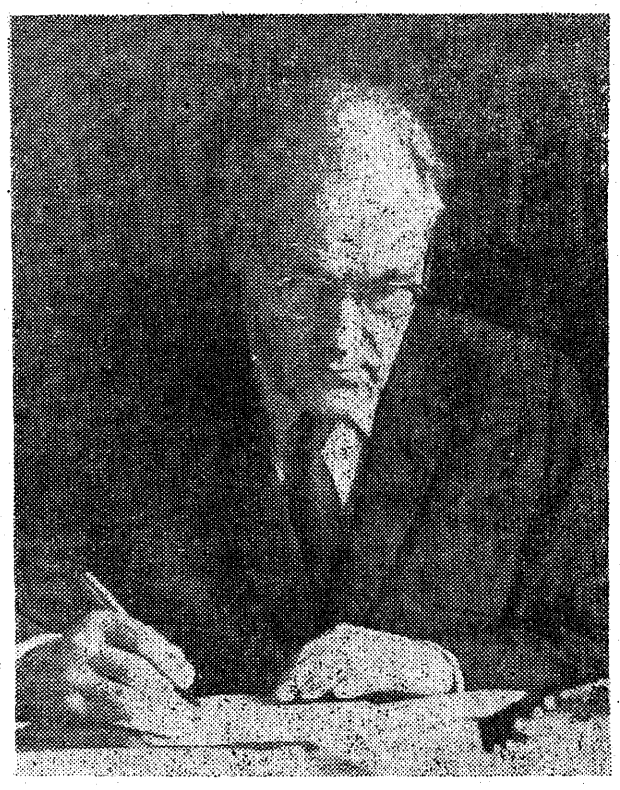

Juubelitel on see halb omadus, et nad sugereerivad juubilari elutööle nagu joont alla tõmbama või tema töötulemusi lõplikeks lugema. Samuti kipub juubelijutus ikka pisut sahhariini või liialdatud huvi — ja tegevusalade kilbileseadmisi olema.

Raske, väga raske on kirjutada juubelist, kui selle «peasüüdlaseks» on professor Leo Jürgenson. Tegemist on ühe erandliku inimese ja teadlasega, kellele töö ja tegevus on ajend, sõnade tegemine (eriti koosolekul) tühi ajaviide ning juubeli tähistamine töökohas mõttetu ja asjaosalise tahtevabadust välistav tegevus.

Põhjapaneva tähtsusega oli Leo Jürgensoni teadusemeheks kujunemisel Hugo Treffneri Gümnaasium. Siin avaldusid kõigepealt noormehe anne ja mitmekülgsus. Hea ladina keele tundmine andis võtme prantsuse ja inglise keele varasalvedesse tungimiseks. Vene, saksa ja rootsi keelgi (hiljem) tulid nagu iseenesest. Keelte valdamine pidi olema küllaldaseks tagatiseks, et otsustada pärast Tallinna (Kõrgema) Tehnikumi lõpetamist Ameerika Ühendriikides õpinguid jätkata.

Õpinguaastad Cambridge'i (Massachusetts) Tehnikaülikoolis vaheldusid palgehigis leivateenimisega Bostoni kuivdokkides ja hiljem ehitusfirmas «Coolidge ja Shepley».

Juba kolm aastat pärast magistrikraadi saamist on Leo Jürgenson teaduste doktor. Ta oli saanud kahekümne kaheksa aastaseks... ja juba öelnud kaaluva teadlasesõna nõrkade savipinnaste mehaanikas.

1935. aasta saabub professor Leo Jürgensonile taas kodumaal. Kõrgema tehnilise hariduse probleemid on Eestis saanud väga aktuaalseiks. On kujunenud oma teadlaste kaader. On leitud ruumid. Dr. Leo Jürgenson on üks esimesi Tallinna Tehnikaülikooli professoreid. Nende aastate teaduslik töö on pühendatud elamuseinte soojapidavusele ja majandusliikusele. Senikasutatud massiivseinad ei õigusta end. Tänu Leo Jürgensoni artiklitele hakkavad kiiresti levima kerged sõrestikseinad ning soojapidavamad täidisvahelaed.

1944. aastal, veel sõja ajal, tuli reorganiseerida vahepeal katkenud õppetööd, nüüd juba Polütehnilise Instituudi teaduskondades. Prof. Leo Jürgenson oli teadlaste initsiatiivgrupis ja määrati direktori asetäitjaks õppe- ja teadusliku töö alal.

Samal ajal usaldati talle arhitektuuri- ja arhitektuuriliste konstruktsioonide kateedri juhtimine.

Ajavahemik 1945—47 tõi meie juubilarile kõrge autasu (Nõukogude Eesti preemia) ja mitmed aunimetused (Eesti NSV teeneline teadlane, Eesti NSV Teaduste Akadeemia korrespondentliige, NSV Liidu Ehituse ja Arhitektuuri Akadeemia korrespondentliige).

Neil aastail kujunes ka välja tänane teadusliku töö põhisuund — loomapidamishoonete ehitusfüüsika.

Nii TPI-s kui ka Teaduste Akadeemias kujunes uurijate grupp, kes ei põlanud ära sõnniku- ja virtsalõhnalise keskkonna vahetamist laboratooriumiga, ööpäevaseid ja nädalaid kestvaid mõõtmisi ning kinnituisanud külateid...

Aastal 1949 ehitati esimene monošaht-õhustussüsteem Kehtna kolhoosi juhtiva kaadri ettevalmistamise kooli karjalaudas, kus senine olukord oli äärmiselt halb. Prof. Leo Jürgensoni teoreetilised kaalutlused osutusid õigeiks. Praegu on see süsteem kõikjal vabariigis juurutatud. Uurimused jätkuvad aga selles suunas, et lauda sisekliima paranemise arvel saadav karja piima- ja lihatoodangu juurdekasv oleks ette määratav.

Kuuekümnendatel aastatel on prof. Leo Jürgensoni köitnud tehnikakeele ja terminoloogia probleemid. Rutiini ning põhimõttelise vastuseisuga annab maadelda veel küllalt.

Tahaksime avaldada juubilarile tänu eriti selle eest, et ta pole kunagi ära öelnud oponeerimast noorte teadlaste töid (kui tööst on näha olnud, et sellega maksab tegelda). Seega on ta palju kaasa aidanud teaduste kandidaatide kasvule mitte ainult juhendajana, vaid ka oponendina.

Soovime juubilarile head jaksu, endist kärmust ja tervist!

Kolleegid

O. MADDISONI NIMELINE AUDITOORIUM

Eile keskpäeval toimus ehitusteaduskonna õppekorpuse auditooriumis III-103 pidulik sündmus.

Õppeasutuse rektor professor Agu Aarna eemaldas auditooriumi seinale paigutatud Eesti NSV Teaduste Akadeemia tegevliikme akadeemik Ottomar Maddisoni mälestustahvlilt katte. Väljapaistva teadlase elust ja tegevusest kõnelesid professor Heinrich Laul ja akadeemik Nikolai Alumäe. Nüüdsest alates kannab loengusaal nimetust «Akadeemik O. Maddisoni nimeline auditoorium».

*

Eesti NSV teeneline teadlane, Eesti NSV Teaduste Akadeemia tegevliige, kauaaegne eesti kõrgema tehnilise õppeasutuse professor Ottomar Maddison sündis 31. märtsil 1879. a. Tallinnas käsitöölise perekonnas. Pärast Tallinna Reaalkooli lõpetamist 1899. a. õnnestusid O. Maddisonil võistluseksamid Peterburi Teedeinseneride Instituuti pääsemiseks.

Ottmar Maddison oli silmapaistev üliõpilane. Instituudi lõpetamisel 1906. a. kanti tema kui eriti eduka lõpetaja nimi õppeasutuse väljapaistvate lõpetajate marmortahvlile.

Inseneritegevuse viljakam periood möödus O. Maddisonil Peterburis. Aaastatel 1906—1909 töötas ta Peterburi trammiliinide ehituskomitee sillaosakonnas insener-konstruktorina, kus ta omandas väga hea praktika. 1909. a. algas O. Maddisonil erakordselt intensiivne töö. Ta asus tööle Teedeministeeriumi Inseneride Nõukogu 6. klassi spetsialistina, 1912. a. valitakse ta ministeeriumi sillakomitee. 1915. a. roobaste ja tunnelite komitee liikmeks. 1911—1916. a. oli O. Maddison Petrogradi Lossisilla ehitamisel peainseneri prof. A. P. Pšenitski abiliseks, koos prof. N. A. Beleljubskiga projekteeris ta raudteesillad üle Volga Kaasani lähedal (1912) ja Simbirski juures (1914). Iseseisvalt projekteeris O. Maddison raudbetoonsillad (mis tol ajal olid tehniliseks uudiseks) Peterburi-Oranienbaumi elektrifitseeritud raudteele (1913), kaks silda üle Dnepri jõe (1914), metallsilla üle Mašati jõe oru (1915), kolm kõrget raudbetoonviadukti Kaasan-Jekaterinburgi (Sverdlovski) raudteele (1915), silla üle Irtõši jõe Pavlodari lähedal (1916/17). Kogu selle tohutu töö kõrval oli O. Maddison õppejõuks Peterburi Teedeinseneride Instituudis juba 1908. a. alates, aastail 1910—1916 ka Peterburi Polütehnilises Instituudis — põhiliselt juhendades diplomtöid sillaehituse alal.

Praktilise projekteerimistöö vajadused viisid O. Madissoni samal ajal ka teadusliku uurimistöö radadele. Doktoriväitekirja kaitses ta 1918. a. teemal «Sillasammaste massiivvundamentide püsivusest homogeensetes pinnastes».

Alanud Esimese maailmasõja tõttu projekteerimistegevus raugeb ja O. Maddison jääb seotuks vaid Teedeinseneride Instituudiga, kus ta 1919. a. valitakse prorektoriks ja 1920. a. ühtlasi kuulsa S. P. Timošenko järglasena tugevusõpetuse kateedri juhatajaks.

1921. a. kevadel Tallinna tagasi pöördudes oli prof. O. Maddison juba suurte kogemustega ja teadmistega insener. Kahjuks ei võimaldanud siinsed kitsad olud inseneritegevuse jätkamist endisel määral. Sõja ajal hävinud raudteesild üle Narva jõe, mis ehitati O. Maddisoni juhtimisel (1922) oli vast ainus, mis on võrreldav tema poolt varem projekteeritud sildadeda. Kuid prof. O. Maddisoni saabudes oli muutunud reaalseks eesti kõrgema tehnilise õppeasutuse organiseerimine, ning selle õppeasutuse — eesti tehnilise intelligentsi ettevalmistamise kolde — heakäiguks andis O. Maddison oma suure töövõime ligemale kolme aastakümne jooksul. Selle aja vältel oli O. Maddison õppeasutuse üheks alussambaks, nõudlikuks ja autoriteetseks professoriks, kes oli seotud mitte ainult ehitusinseneride õpetamisega, vaid tehnilise mehaanika kursuse kaudu ja masinaehitus- ja elektriinseneridega. Eesti kõrgema tehnilise õppeasutuse algaastatel — kahekümnendate aastate keskpaiku — koostas prof. O. Maddison mitmeköitelise tehnilise mehaanika õpiku, seejärel avaldas ta hulga tugevuslaboratooriumis sooritatud uurimuste resultaate.

H. LAUL
E. SOONURM

VÄÄRAST JA TÕELISEST AKTIIVSUSEST

Pealkiri on esmalt vaadeldes provokatsiooniline, kuid ilmselt vajalik. Alljärgnev jutt on mõeldud laiemaks mõttevahetuseks (muidugi sellisel juhul, kui mõtteid tekib).

Laiemas laastus on aktiivsus inimese olemasolevatele teadmistele, arusaamadele, kogemustele rajanev soov praktilise tegevuse järele. Jaotada, lammutada aktiivsust algmolekulideks võib mitmeti: sotsiaalne aktiivsus või aktiivsus isiklike võimete, omaduste väljaarendamiseks; omakasupüüdlik ja omakasupüüdmatu; suur ja väikene; näilik ja otstarbekas; vabatahtlik vastu tahtmist või tõeliselt vabatahtlik oma mõtetega ühtuv jm. Ükskõik, kuidas ka me mõistet aktiivsus tükeldame, jääb igale tükile külge subjektiivsuse moment, sest ta on tihedalt seotud, läbi põimitud teiste jaotuste, olukordade jm-ga. Lihtinimesele lihtsas keeles võib aktiivsust nimetada tõeliseks või vääraks, kuid ühtsete kriteeriumide leidmine läheb paratamatult teooriate valdkonda, sest põhjendused, kui nad on usaldatavad, rajanevad objektiivsusele.

Võtame esmalt käsile aktiivsuse vahekorrad isiksusega ühiskonna seisukohalt.

Sageli oleme ühiskondlikus tegevuses tunnistajaks näilisele aktiivsusele, mille aluseks on konflikt põhimõtte, idee olemuse ja selle konkreetses olukorras väärtõlgenduse realiseerimise vahel. Tulemuseks ühiskondlikus tegevuses on isiksustejutupaunikute ja tühja-tähja tegijate käe läbi tekkinud suur kahju selle põhimõtte tõlgendamisele, mille nimel nad esinesid. Näiteks üliõpilasaktivist teeb kaaslastele teatavaks järgmist: «Lugupeetud kaasüliõpilased. Täna teeme koosoleku . . .» (edasi mingi teema nimetus). Kõik näib õige olevat, kuid ikkagi tuleb lisada «kõigil osavõtt kohustuslik, põhjuseta puudujaid karistatakse». Kuulajates vastureaktsiooni tekitab aga pidulik paatos, mille üle ütleja isegi pärast võib-olla naerab. Olukorra väärhinnang, oskamatus teemat ja selle esitamise vormi vajalikkust eelnevalt põhjendada ning palju muud, mis lõppkokkuvõttes negatiivse efekti annab.

Ühiskondlikust vaatevinklist (ja ka isiklikust) on vajalik inimestele palju ja mitmest valdkonnast teadmisi anda. Teadmised aga üksi panevad omanikku parimal juhul uusi teadmisi hankima, mitte aga vastavalt tegutsema. Aktiivsus praktilistes ettevõtmistes võib aga saada vajaduseks lükata uut, saadud informatsiooni, ümber. Kui see ei õnnestu, siis muutub informatsioon teadvuses arusaamade üheks koostisosaks. Ühiskondlik organisatsioon peak saga oma töös jälgima seda, kas antud vahenditega saab esitatavat informatsiooni tõestada, kas praktiline tegevus tekitab pessimismi või käegalöömist, nälga uute teadmiste või oskuste järele, kas negatiivsele teole on alati antud kriitilist (enesekriitilist) hinnangut ja palju muud.

Omapärast osa mängib aktiivsuse jagamisel tõeliseks ja vääraks demagoogia ning muud võtted nimetatud vahekordade segiajamiseks. Demagoogiat saab edukalt kasutada tõelise aktiivsuse tembeldamiseks vääraks. Näiteks paljudest mõtetest ja tegudest koorub ikka välja uus, progressiivne, mis leiab enne jõustumist teatud aja administratiivset vastuseisu. Sellest objektiivsest paratamatusest või tõepoolest vana ja konstantse, käepärasema huvides, omakasu huvides rakendada ülevalt alla uue progressiivse tembeldamist väärtõlgendusena. Kui aga võtame juurde veel võimu ja vaimu vastuolud, siis inimesele üldiselt meeldib demagoogia ja dogmatismi ohvri roll. Oma aktiivsuse tõelisuse tõestamisel põhjalikuma eneseanalüüsi teel jõuame rohkem oma seisukohtade muutuseni, ekslikkuseni kui nende õigsuseni. Siin jällegi demagoogiavõtted annavad võimaluse väära aktiivsuse tõlgendamiseks tõeliseks, kõrvaliste faktorite omakasupüüdliku esiletõstmise teel.

Isiku enda seisukohalt on võimalus näilise aktiivsuse tekkeks, kui inimese võimeid rakendatakse ilmses vastuolus ta soovide, arusaamade ja võimetega. Näiteks õpperühmas mõnikord valitsevad seisukohad, et komsorgiks tuleb valida kõige vaiksem tudeng, kes vähem «segaks» rühma elu. Hoolimata teaduskonna komsomolibüroo hoiatustest, märkustest ja karistustest, jätkatakse rühmas seda poliitikat. Tulemuseks on äärmuslike vahendite kasutamine: komsorgi väljaheitmine ÜLKNÜ ridadest jm.

Väga suurt mõju aktiivsuse kujunemisele avaldab kodune kasvatus lapseeast alates. Sellest, kuidas lapsevanemad järkjärgult esitavad oma järglastele üha kasvavaid ülesandeid lahendada, sõltub selliste iseloomujoonte väljakujunemine nagu ausus, printsipiaalsus, abivalmidus jm.

Kasvatussüsteem koolides ja kõrgemas õppeasutuses peab täiendama, avardama noore inimese mõttemaailma ning andma oskusi, kuidas teadmisi raamatulehekülgedelt tegudeks teha. Tähendab aktiivsus kujuneb koos oma alajaotuste ja vormidega sotsiaalses keskkonnas. Võidab progressi mõistes tõeline aktiivsus ning väärteod ja mõtted on ka niivõrd vajalikud, kuivõrd nad näitavad otsitavate suundade tupikut, aitavad oma olemusega kaasa objektiivsete seaduspärasuste leidmisele, progressiivse äärmuse ja kuldse kesktee leidmisele.

Tahaks loota, et meie rubriigi need lugejad, kes viimase lauseni jõudsid, ka sõna võtaksid ja mida kriitilisemalt, seda parem.

K. KASIKOV,
ELKNÜ TPI Komitee sekretär

Paul Volmer 80

13. jaanuaril pühitses endine kauaaegne metallide tehnoloogia kateedri juhataja dotsent Paul Volmer oma 80. sünnipäeva.

Juubilar on lõpetanud Leningradi Polütehnilise Instituudi, kus ta diplomitöö teostus kuulsa N. Kurnakovi juhendamsiel. Juba üliõpilasena oli Paul Volmer oma tegevusega võtnud osa revolutsioonilisest liikumisest. Kodanlikus Eestis töötas juubilar insener-keemikuna, keemiakabineti juhatajana, õppejõuna tehnikumis ja keskkoolides ja ka töökaitseinspektorina. Meie õppeasutusega on Paul Volmer seotud alates 1937. aastast, lugedes algul ohutustehnika ja töökaitse ning hiljem ka metallide tehnoloogia ja metallograafiakursust, neist viimaseid kuni pensionile minekuni 1963. aastal.

1940. aastal määrati juubilar Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juurde asutatud töökaitse osakonna ülemaks ja kinnitati ka TPI metallide tehnoloogia kateedri juhataja dotsent Paul Volmer oma 80. sünnipäeva.

Suure Isamaasõja ajal töötas Paul Volmer EAKN sekretäri asetäitjana ja oli Tšeljabinski Oblasti Teadlaste Maja kaastööliseks.

Pöördunud tagasi Eestisse, reorganiseeris ta metallide tehnoloogia kateedri, mille juhatajaks ta oli kuni 1958. a. Aastail 1945—1947 oli P. Volmer TPI õppeosakonna juhatajaks ning 1947. a. astus ta NLKP liikmeks.

Kaastöötajad tunnevad Paul Volmerit erudeeritud inimesena, kes on kodus küsimustega väga mitmetelt teaduse aladelt.

Juubilarile soovisid tervist teenitud vanaduspuhkusel mehaanikateaduskonna parteibüroo, ametiühingukomitee, dekanaat ja endised kaastöötajad ning paljud õpilased.

Rahvakontrolli grupis

TPI rahvakontrolligrupp tegi oma koosolekul mitmesuguseid muudatusi juhtkonnas.

Arvestades dotsent H. Tiismuse siirdumist õppeprorektoriks, vabastati ta omal soovil rahvakontrolligrupi esimehe kohalt. Uueks esimeheks valiti senine esimehe asetäitja dotsent A. Pärnapuu metallide tehnoloogia kateedrist (tel. 532-153).

Juhtimise paremaks korraldamiseks otsustati valida esimehele kaks asetäitjat. Esimeseks asetäitjaks on aspirant R. Jürgenson elektrimasinate kateedrist (tel. 480-30), keda abistab L. Varik samast kateedrist. Teiseks esimehe asetäitjaks ja ühtlasi ka õppe- ja informatsioonisektori juhatajaks on edaspidi ehituse ökonoomika ja organiseerimise kateedri juhataja dotsent S. Dokelin (tel. 742-01). Teda abistab kehalise kasvatuse kateedri vanemõpetaja H. Erm (tel. 532-354).

Õppetöö kontrolli sektorit hakkab juhatama masinaehituse tehnoloogia kateedri vanemõpetaja U. Viik (tel. 532-150), kelle asetäitjaks on V. Kurvits keeltekateedrist (tel. 532-349).

Teadusliku töö sektorit juhatab algaval aastal dotsent E. Piiroja orgaanilise keemia kateedrist (tel. 536-579). Teda abistab TU sektori vanem teaduslik töötaja L. Üksti.

Majandussektor on nagu eelmiselgi aastal ehitusmehaanika kateedri dotsendi E. Jõgi juhatada (tel. 532-976). Sektori juhataja asetäitjaks on õppeosakonna dispetšer M. Väljataga (tel. 532-345).

Rahvakontrolli grupi õppe- ja informatsioonisektor

ESIMENE KOKKUVÕTE

- Tehti esimene kokkuvõte töökultuuri alasest konkursist sel õppeaastal.
- Parimaid kaks.
- Eraldi ära märgitud veel kolm allasutust.
- «Luud» läheb TTO harulaboratooriumile.

Instituudi ametiühingukomitee tegi oma viimasel koosolekul esimese kokkuvõtte töökultuuri alase konkursi tulemustest. Hindamise viis läbi komisjon koosseisus J. Kann (esimees), L. Hansalu, A. Virkus, A. Vilks, O. Alasoo ja A. Lõhmus.

Loetleme kõigepealt büroode poolt esitatud parimad ja halvimad allasutused ning kateedrid:

Ühiskonnateaduste kateedrite ja üldteoreetiliste õppeainete teaduskonna parimaks on füüsikakateeder (prof. kt. V. Maasik), ära märgiti veel filosoofia- (dots. A. Luks) ja graafikakateedrid (dots. K. Tihase), halvimat aga välja ei toodud.

Energeetikateaduskond esitas parimaks soojusenergeetika kateedri (prof. A. Ots) ja halvimana mõõtmistehnika kesklaboratooriumi (A. Eichorn).

Elektrotehnikateaduskond tunnistas oma parimaks elektroonika kateedri (dots. O. Pikkov) ja halvimaks elektriajamite kateedri (dots. E. Risthein).

Mehaanikateaduskond esitas ka ainult parima — masinaelementide kateeder (prof. H. Lepikson).

Keemiateaduskonna parimaks on keemiatööstuse protsesside ja aparaatide kateeder (prof. E. Siirde), halvimaks anorgaanilise keemia kateeder (dots. H. Vilbok).

Ehitusteaduskond pani esikohale autoteede kateedri (dots. E. Ambros).

Majandusteaduskond tunnistas teistest paremaks ehituse ökonoomika ja organiseerimise kateedri (dots. S. Dokelin) ja viimaseks töö ja juhtimise organiseerimise laboratooriumi,

Teenistujate a/ü büroo esitas allasutustest parimana trükija kirjastusosakonna (H. Kohlap) koos trükikojaga (E. Rumm), halvimana aga ehitusjaoskonna puidutöökoja (J. Hallmere).

TPI ametiühingukomitee tunnistas poolaasta parima töökultuuriga allasutuseks elektroonika kateedri (dots. O. Pikkov) ja metallide tehnoloogia kateedri (dots. R. Mosberg), märkides eriti ära metallide tehnoloogia õppelaboratooriumit kui eeskujulikult organiseeritud õpperuumi.

«Luud» läheb hoiule töö ja juhtimise teadusliku organiseerimise laboratooriumisse (T. Randla).

Komitee toob veel eraldi esile kõrge töökultuuriga allasutustena soojusenergeetika kateedri (prof. A. Ots), füüsikakateedri (prof. kt. V. Maasik) ning trüki- ja kirjastusosakonna (H. Kohlap) koos trükikojaga (E. Rumm).

Mis torkas siis eriti silma kokkuvõtte tegemisel?

Komitee ei ole rahul, et üldkateedrite ja mehaanikateaduskonna bürood ei toonud välja oma halvimat. Ei pea paika see, et nende büroode kõik kateedrid olid võrdväärsed. Ainsaks vabanduseks üldkateedrite büroole võib olla see, et tervelt kolmes kateedris korraga toimus kokkuvõtete tegemise ajal remont. Oleks aga saanud arvestada ju kogu semestri olukorda.

Bürood peaksidki moodustama õppeaastaks alalise komisjoni, kes pidevalt semestri jooksul jälgib olukorda kateedrites ja allasutustes ning lõppkokkuvõtte teeb mitte ühekordse ülevaatuse põhjal.

Palju on kateedreid ja allasutusi, kes ei leidnud seekord äramärkimist (näit. teadusliku kommunismi kateeder jt.), mis on alati eeskujulikult korras ja kenasti kujundatud. Filosoofia kateeder on nüüd parimate kateedrite seas.

Kui vaadelda õppehooneid tervikuna, siis peab märkima, et majandusteaduskonna õppekorpus (Kalinini 101, komandant H. Kübarsepp) jätab ühtsema ja kenama mulje kui Mustamäe õppekorpused. Väga oluline on, kuidas paigutada seintele materjale. Siin on eeskujuks energeetikateaduskonna õppehoone (Kalinini 82). Mustamäel ei ole senini veel jõutud ühtse kujunduseni (ka mitte ühe teaduskonna ulatuses).

Mustamäel on üldiseks puuduseks kapipealsete kasutamine korrastamata panipaikadena.

Mõõtmistehnika-kesklaboratooriumis on tunduvalt parandatud töökultuuri, kuid ikka torkas silma hoolimatust. Mille muuga on võimalik seletada asjaolu, et tervelt kolmes ruumis olid toolid sellises seisukorras, et olid istumisel eluohtlikud, sest nad ähvardasid iga minut laiali laguneda.

Elektrotehnikateaduskond pakkus halvimana välja kateedri, kus parajasti toimus kapitaalremont. Juba tehtust ja püstitatud eesmärkidest oli näha, et pärast remondi lõppemist tõuseb kateeder kindlasti parimate hulka.

Mõtteid on palju. Seekord aga piirdume nendega. Kunagi semestri keskel teeme külaskäigu ja vaatame, kuidas elavad meie praegused parimad ja halvimad. Seniks aga esimestele jõudu ja tahet esirinnas püsimiseks, viimastele aga neile järgijõudmiseks, keskmistele mittevahelejäämiseks.

TPI-sse Looduskaitse Seltsi sektsioon

Möödunud nädalal toimus instituudi loodussõprade aktiivi koosolek. Sellest võstid osa ühiskondlike organisatsioonide ja kateedrite ning allasutuste esindajad, kokku 48 inimest.

Huvi loodusega seotud probleemide vastu oli suur. Pikema sõnavõtuga esines Eesti Looduskaitse Seltsi Tallinna osakonna vastutav sekretär R. Põder, kes käsitles aktuaalseid probleeme tänapäeva looduskaitses. Seejärel andis R. Põder üle ELKS liikmeraamatu ja rinnamärgi uutele liikmetele haldusprorektorile H. Eesmaale, dots. R. Ottile ja õppemeister J. Pressile, kes ELKS TPI sektsiooni organiseerimise käigus jõudsid juba endid seltsi liikmeks vormistada. Nõupidamise käigus andsid avalduse seltsi liikmeks astumiseks majandusteaduskonna dekaan J. Toomaspoeg, informatsioonitehnika kateedri juhataja U. Agur, haldusprorektori abi A. Sepp ja paljud teised, kokku 26 õppejõudu ja teenistujat.

Koosolekul valiti viieliikmeline Eesti Looduskaitse Seltsi TPI sektsiooni juhatus kuhu kuuluvad A. Kask (esimees) sanitaartehnika probleemlaboratooriumist, E. Piiroja keemiateaduskonnast, S. Mölder ja S. Olli (sekretär) majandusosakonnast ja L. Pendre kehalise kasvatuse kateedrist.

Peeti vajalikuks valida igas teaduskonnas looduskaitse usaldusmees, kes aitab organisatsioonilisi küsimusi lahendada teaduskonna lõikes.

Juhatusel on käsil tööplaani koostamine ja ettevalmistuste tegemine üliõpilaste kaasatõmbamiseks looduskaitsetöös.

I. PENDRE

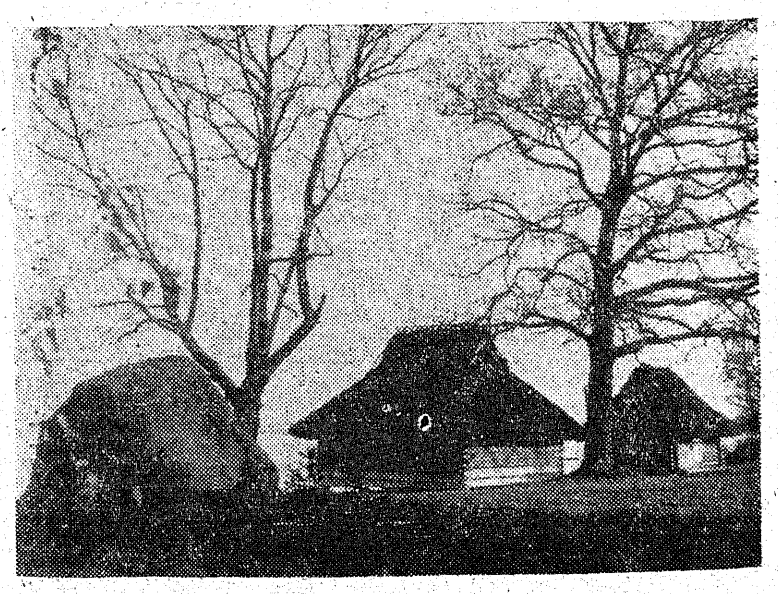

Kes on neist kõige suurem? Otsuse ütlete siis, kui teete ringkäigu Eesti Riiklikus Vabaõhumuuseumis Rocca al Mares.

Kolm uut teaduste kandidaati

TPI üldtehnilise kateedri vanemõpetaja Jüri Jartsev kaitses Eesti NSV Teaduste Akadeemia füüsika-matemaatika- ja tehnikateaduste osakonna ees oma väitekirja «Mõningate interpolatsiooni tüüpi meetodite koonduvusest ja stabiilsusest.»

Väitekirjas vaadeldakse rea interpolatsiooni tüüpi meetodite koonduvust ja stabiilsust ühemõõtmeliste integraal- ja diferetnsiaalvõrrandite korral.

Jüri Jartsevile omistati füüsika-matemaatikateaduste kandidaadi kraad.

Väitekirja juhendajaks oli füüsika-matemaatikakandidaat dotsent A. Särev, oponentidena olid tegevad füüsika-matemaatikadoktor G. Vainiko ja füüsika-matemaatikakandidaat S. Geisberg.

Jüri Jartsev on sündinud 5. mail 1931. aastal. Ta lõpetas Viljandi 3. keskkooli 1952. aastal ja TRÜ matemaatika-loodusteaduskonna aastal 1957. Tööle asus ta Kohtla-Järve Keemia-Mäetehnikumi. TPI Kohtla-Järve konsultatsioonipunkti loomisest alates on Jüri Jartsev ametis meie õppeasutuses.

Nõudliku ja asjaliku suhtumisega töösse ning heade loengutega on Jüri Jartsev võitnud üliõpilaste ja kaastöötajate lugupidamise. Peale selle tunneme teda kui kirglikku jahi- ja kalameest.

Soovime talle edu ja jaksu samas vaimus jätkamiseks! Kivi kotti!

Kolleegid

TPI mineraalväetiste probleemlaboratooriumi vanem teaduslik töötaja Ernst Aasamäe kaitses Moskvas Üleliidulise Väetiste ja Insektofungitsiidide Teadusliku Uurimise Instituudi teadusliku nõukogu ees edukalt oma väitekirja «Eesti fosforiitide fosforhappeline lagundamine». Juhendajaks oli tehnikakandidaat dotsent M. Veiderma, oponentideks — tehnikadoktor, professor A. Sokolovski ja keemiakandidaat, vanem teaduslik töötaja E. Brutskus. Nõukogu liikmed tunnistasid dissertandi ühel häälel tehnikakandidaadi kraadi väärilisekс.

Ernst Aasamäe on sündinud 1930. aastal. 1955. aastal lõpetas ta Tallinna Polütehnilise Instituudi insener-tehnoloogi kutsega. Seejärel oli ametis Maardu Keemiakombinaadis ja alates 1965. aastast on ta tööl instituudi mineraalväetiste laboratooriumis.

Ernst Aasamäe on näidanud ennast võimeka teadlasena, kes orienteerub hästi nii teoreetilistes kui ka praktilistes küsimustes. Teaduslike probleemide lahendamisel iseloomustab teda suur täpsus, nõudlikkus enda ja teiste suhtes.

E. Aasamäe dissertatsioonis on esitatud teoreetilised alused eesti fosforiitide töötlemiseks kontsentreeritud fosforväetisteks ja tehnoloogilised soovitused protsessi rakendamisel tööstuses.

Soovime värskele tehnikakandidaadile õnne saavutatu puhul ning edu edaspidiseks teaduslikus töös.

Kolleegid mineraalväetiste laboratooriumist

Mõned päevad enne aastavahetust vaagis TPI keemiateaduskonna nõukogu Hindrek Tamveliuse väitekirja ja tunnistas ta ühehäälselt tehnikakandidaadi kraadi väärilisekс.

Uurimus «Fenoolide faaside vahelise jaotumise staatika ja nende ekstraktsioon põlevkivitööstuse utteveest» valmis väljaspool aspirantuuri tehnikadoktor professor Agu Aarna ja tehnikakandidaadi dotsent Leevi Mölderi juhendamisel. Töö on praktilise iseloomuga, kuid sisaldab ka väärtuslikke tulemusi teoreetikutele. Peamine tähelepanu on pööratud põlevkivitööstuse fenoolvete paremale puhastamisele eesmärgiga vähendada looduse reostamist ja parandada saadavate fenoolide kvaliteeti.

Hindrek Tamvelius sündis 1933. a. Kuusalus. Aastal 1957 lõpetas ta edukalt TPI, kus töötab käesoleva ajani. Viimased viis aastat on Hindrek Tamvelius olnud põlevkivikeemia ja sünteesi probleemlaboratooriumi vaneminsener. Igapäevase töö ja väitekirja kõrvalt on ta aega leidnud ka ametiühingu ja ALMAVÜ tegevuse toetamiseks.

Surume uuel teaduste kandidaadil kätt ja soovime edu ja indu edaspidiseks!

Kolleegid

Vastu tulles üliõpilaste soovile on eksamisessiooni ajal raamatukogu lugemissaalid avatud ka puhkepäevadel ning Mustamäel ühiselamus nr. 2 asuv saal töötab ka hommikuti.

Kuni 15. veebruarini on lugemissaalid avatud järgmiselt:

1. Lugemissaal Lai t. 5 iga päev kell 10—17 (bibliograafiaosakond töötab samadel kellaaegadel, välja arvatud pühapäev).

2. Lugemissaal Mustamäe ühiselamus nr. 2 esmaspäevast laupäevani kell 9—22, pühapäeval kell 10—17.

Lugemissaal Mustamäe ühiselamus nr. 2 sai juurde värskeltremonditud ruumid ja nüüd on seal 100 lugemiskohta. Sissepääs saali on maja tagaküljeuksest «A».

Rännak kastepisarail

(POEEM IGATSUSEST)

INGA MÄND (TT-31)

I

Me läheme koos esimeste kastepiiskadega
ja tuleme kui naeravad jäätsisarad.
Kanda endas raugematut rahutust
igavese igatsuse kutset —
see tähendab olla inimene.
Olla lati rändur
unelmate ja tõeluse kiviaedadesse surutud
— temast üle astuda ei nõua vaeva,
küll aga julgust.
Julgeda unustada, et me oleme ainult inimesed,
seda on liiga vähe heitluseks
ja küllalt palju kõhkluseks.
Sellepärast:
unelmate jõed voolavad unustuse merre
ja armastuse kuld kaob pettumuste liiva.

II

Mitte kunagi mööda
ei voola meist aeg
ikka läbi ja otse,
kuidas radu ka vead.

Kuskil laulis üks luik
ja inimlaps kisab.
Täis jõudu on sündinu hõik,
häving saanud on lisa.

Ütled, teada on ammu
surm sünnile paar,
miks siis aeglustad sammu
pea sinagi vaar.

Milleks homsele loota —
ei sest söönuks saa hing.
Paljajalu võib samuti joosta
kui pigistab king.

III

Nii läksime otsima päikesepaistet
lumiste luidete vahelt.
Seal kauguses helises jäätunud valgus
leiuna pihkudes kahel.

Nimetu rõõm üle jäävarjus puhkava vee
mu silmade sinasse vajus.
Väljade valevus päikese tulekust rääkis
ja lauluna kaugusse hajus.

Üht sõna veel otsisin lumede
piiril, mille oleksin kinkinud meile,
sest kõik mida senini südames teadsin
oli öeldud juba kusagil eile.

Nii läksime siis kuhu lõppesid luited
ja meiega igatsus leida
veidi päikest ja rõõmu heledat sõna
alati huultele hoida.

IV

On muusika sild
ühel astangul mina ja teisel näen sind.
Meie silmades agu,
kuid hinges on kõik nõnda kaduv.

Valgus põgeneb uttu.
Pole vaja sul kuulda mu ripsmete juttu,
sest see pole pisar.
Ei-ei, ei ole see igatsuspisar.

Lumi on läinud,
millal kadus ka päike, me seda ei näinud.
Jää on veel siin,
kes nüüd küll tema veel endaga viib.

Ära külmeta seal —
minu poolel on soojust, ma tean!
Oh, vabanda mind —
ei näinud, et enam ei kanna me sild.

V

Teab päikene alati kuhu ta loojub
ja kuu ei käi kunagi heinal,
vaid meie ei tea, mis homsetest koorub
uus ahastus saabub millal.
Millest mõtlevad kivid, põsil lainete paitus,
teades kindlalt, et varsti on mõõn
ega ütle vist keegi kuhu äkitselt haihtus
minu südame piiritu rõõm.

Mida tunneme hommikul korjates kilde —
— kas tasub siis otsida veel?
Kuigi möödunu mälestus sageli pilge
ka täiust kord kohtame teel.

Jah, vahel su hinges on värvitu rahu
ja tunded kui uinunud kõik
seda hetke küll sageli ootad ja palud,
kuid saabudes pole see võit!

Ikka parem on lootus ja igatsus, ootus,
naerda nutta kuni hingetuks end.
Inimvaimule tasakaal surmaks vist sootuks
pole tähtsust kuidas lõpebki lend.

VI

Hetked püsivad, hetked petavad
aastad kaovad, aastad jätavad
kõik möödub ja miski ei kao
mõtted leiavad ajusse pao.
Nii vähe on leida ja kaotada palju,
kuid süda — see narr, ei tema ei harju.
Me kardame tõde, sest põlgame pettust,
see on tuimus, mis tunnetetulvaga sekkub.

VII

Rahutus tuleb läbi hämaruse.
On pisar mu huulil
veel õrnem kui lume lõhn seal kaugel
Ma ju tean
Õnne ei taota iialgi marmorist
puhkenud roos on ta alati
ja üksnes ootus on kastemärg pung
kõik muu pudeneb õhtuses vihmas
aga süda ei sulgu siiski
ta avaneb nagu vallatu vesiroos
kes naeratab ka kuule
öö raudkülm hingus võib olla elustav
vesiroosile toob ta sagedamini surma
süda on sama habras
ta ei närtsi teist korda
aga ta ei või ka sulguda enne
kui on suudelnud teadmatuse tulikülmi huuli.

VIII

Kastepisaraist meelitab igatsus mind
seni tundmata tunnete tuulde.
Taas ahmin ma valgust kui janune lind
jälle eelistan rannakut muule.
Otsi õrnust ja mõtete siivutut sära
leides valu ja kohates hallust,
sest hingele soe on ka loojangu sära
üks hoop ei ole veel langus.

Kastepisarais naeratab hommiku pilk,
saates teedele ilu ja lembust.
Ikka tormiga tõusma on igatsus virk,
kandes pinget kui igavest vendlust.

Saagu sinuks see rännaku kutse ja piin,
taas tulevad sihita rajad.
Minu juurestki üks üle luhtade viib —
otsi rohkem kui juurtele vajad.

(Auhinnatud keeltekateedri poolt korraldatud kirjandusvõistlusel II preemiaga).

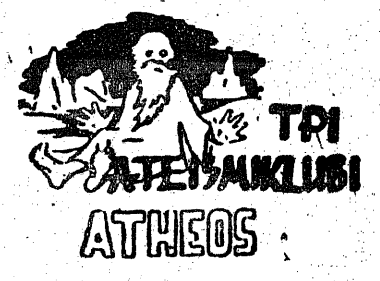

ESIMESED ja VIIMASED

Võeti kokku teadusliku ateismi aluste arvestuse tulemused I kursusel. Kuivõrd eesti õppekeelega rühmades see arvestus on programmeeritud, siis on võimalik 31 õpperühma tulemusi omavahel ja ka mullustega võrrelda. Möödunudaastased (nüüdse II kursuse) andmed on toodud sulgudes.

Üldse andis mainitud rühmades arvestuse 794 (736) üliõpilast. Neist 75 (51) andis üle 90% õiged vastuseid. Alla 70% õigeid vastuseid (mittearvestatud) oli esimesel katsel 53-l (75-l) tudengil. Viiepallisele hindamissüsteemile ümberarvestatult olnuks keskmine hinne 3,59 (3,49). Arvestus läks mõnevõrra paremini kui mullu. Paremini tunti V. I. Lenini töid.

Tunduvalt paremad olid poolte teaduskondade keskmised näitajad.

1.	Keemia	3,80	(3,69)
2.	Ehitus	3,69	(3,40)
3.	Elektrotehnika	3,63	(3,67)
4.	Energeetika	3,56	(3,19)
5.	Majandus	3,50	(3,52)
6.	Mehaanika	3,41	(3,42)

Tubl kukesammu möödunuga võrreldes on teinud ehitus- ja energeetikateaduskonna I kursus.

Keemikud hoiavad kindlalt esikohta nii teaduskondade kui ka õpperühmade vahelises arvestuses.

1. KO-11 3,96 (ka mullu 1. KO-11 täpselt sama tulemusega)
2. LA-11 3,91 (mullu 2. LI-11 3,91)
3. TP-11 3,83 (mullu 3.—4. TI-11 ja LA-11 3,80)
4.—6. E-11, E-14 3,79 ja AO-12.

Kui mullu kandsid punast laternat energeetikud (AJ-11), siis nüüd on selle üle võtnud:

29.	TR-11	3,20
30.	MN-11	3,19
31.	TT-11	3,15.

Individuaalne pingerida nägi välja järgmine. Nii sisult kui vormilt parim vastus oli **Kersti Treufeldtil** (E-11), kes sai 53 (+2 kiiruse eest) punkti.

Järgnesid:

2.—4. Tiit Elenurm TP-11
Heldur Karjaherm AV-11
Leida Mäekink KÜ-11
— 53 punkti.
5. Maire Saar LI-11
— 52,5 punkti.
6.—7. Enn Koger LI-11
Cornelia Tüür KP-11
— 52 (+3) punkti.
8.—16. Rein Adams E-13
Arvi Hääl MP-11
Marje Jegerson TI-11
Toomas Kaukis AO-11
Rein Kivi E-11
Märt Koppel MT-11
Heda Paulberg MN-11
Mari Plakk LE-11
Peep Tuvikene ED-11
— 52 punkti.

Pingerea lõpetasid:

786. Inna Otsus, TI-11 — 33,5 punkti.
787. Rimma Silla, MT-11 — 33 punkti.
788. Olev Aasmaa, AV-11 — 32,5 punkti.
789. Oliivia Keskküla, TR-11 — 31 punkti.
790. Jaak Riis, TM-11 — 29,5 punkti.

Kõik viimatinimetatud andsid hiljem arvestuse auga ära.

Mis häiris arvestustel? Mida tuleks vältida eksamitel?

Vältida tuleks esiteks üldsõnalisust, s. o. pealiskaudsust; teiseks tähelepanematust, «professorlikku hajameelsust», mis esimesel kursusel lausa hämmastama pani.

Kõige rohkem tuleks vältida möödavastamist, vastuses loogika puudumist. Küsid, näiteks, peamist tunnust, vastuseks pakutakse aga kõiki tunnuseid, mis vastajal vähegi peas on. Juba Herakles ütles, et «paljuteadmine (paha, diletantlikus mõttes — K. V.) ei tee targaks». Targaks teeb sügav, konkreetne teadmine.

KUULO VIMMSAARE

EÜE-71 embleemi võistlus

Eesti Üliõpilaste Ehitusmaleva Keskstaap kuulutab välja võistluse EÜE-71 embleemi kavandi saamiseks.

Embleemi originaalsuurus võib olla kuni 5×5 cm. Embleem olgu maksimaalselt kolmevärviline, kusjuures žürii jätab endale õiguse muuta autoriga kooskõlastatult värvide kombinatsiooni vastavalt maleva vormirõivastuse materjalile ja värvile.

Embleemile peab olema paigutatud tekst «Eesti Üliõpilaste Ehitusmalev» ja aastaarv 1971 või lühend «EÜE-71».

Embleemi kavand palutakse esitada originaalsuuruses ja 2,5 korda suurendatult koos värvilahendusega. Parimate kavandite autoreid premeeritakse.

Võistlusest võib osa võtta piiramatu arvu töödega. Ideekavandid palutakse esitada märgusõnaga varustatud kinnises ümbrikus. Sama märgusõnaga ümbrikus peavad olema andmed autori kohta. Ära on vaja märkida kõrgem kool või töökoht, elukoha aadress, perekonna-, ees- ja isanimi, telefoni olemasolu korral ka telefoninumber. Kavandite esitamise tähtaeg on postitempli kuupäeva järgi 15. veebruar 1971. aastal.

Tööd palutakse esitada aadressil: Tallinn, Kreuksi t. 20-1, EÜE Keskstaap, EÜE embleemi konkurss.

EÜE-71 embleemikavandi võistluse tulemustest teatatakse «Noorte Hääles» ja kõrgemate koolide ajalehtedes kahe nädala jooksul pärast žürii otsuse tegemist.

EÜE-71 Keskstaap

1970. aastal...

...võttis osa teaduslikust tööst 1457 üliõpilast, nendest 66 õhtusest teaduskonnast ja 31 kaugõppeteaduskonnast. Päevase osakonna üliõpilaste üldarvust moodustas Üliõpilaste Teadusliku Ühingu liikmete arv 33% (1969. a. — 27,3%).

* * *

...töötas instituudis 28 üliõpilaste teaduslikku ringi 1251 osavõtjaga. 1969. a. oli instituudis 26 ÜTÜ ringi 1040 osavõtjaga.

* * *

...juhendas üliõpilaste teaduslikke töid 285 õppejõudu 40-st kateedrist, s. o. 68% antud kateedrite õppejõudude üldarvust (1969 — 65%).

* * *

...esitasid TPI üliõpilased teaduslike ja referatiivsete töode konkurssidele kokku 503 tööd (1969 — 290 tööd). Neist autasustati instituudisisestel konkurssidel 293 tööd ja vabariiklikel konkurssidel 86 tööd.

* * *

...võttis TPI Üliõpilaste Konstrueerimise Büroo tööst osa 152 üliõpilast. Täideti 12 lepingut ja 6 tellimust üldsummas 53 300 rubla.

Kus käisime, mida nägime

Möödunud aastal viibisin NSVL Kõrgema ja Keskerihariduse Ministeeriumi kolmenädalase komandeeringuga Tšehhoslovakkia Sotsialistlikus Vabariigis. Põhivõõrustajaks oli Praha Kõrgema Tehnikakooli elektrimasinate teooria kateeder ● elektrotehnikateaduskonnast. See teaduskond oma 27 kateedriga, kuhu kuuluvad ka teaduskonda teenindavad üldkateedrid, moodustab nagu iseseisva instituudi. Tutvusin lähemalt põhilise tugevvooluerriala — elektrimasinate ja -aparaatide inseneride ettevalmistusega elektrimasinate teooria alale. Tulevase inseneri kitsas spetsialiseerumine toimub ühes erikateedris õigupoolest alles viimasel kursusel. Veendusin, et ettevalmistus selle kateedri kaudu on teoreetiliselt laiem ja enam akadeemilisem kui meil. Elektrimasinate konstruktoreid profileerib näiteks teine erikateeder. Õppetööks sain väärtuslikke kogemusi ja kaasa metoodilist õppekirjandust.

Külastasin ka uurimisinstituute Brnos ja Behovitses ning Ostrava Mäeinstituuti, kus olin õppeprorektor dotsent S. Köpperti külaliseks, kes mõni aasta tagasi käis TPI elektrimasinate kateedris teaduslikul komandeeringul. Selle instituudi elektrotehnika kateedriga on meie elektrimasinate kateedril juba vanad teadusliku töö sidemed, mis said selle külaskäiguga uut hoogu.

Kõikjal koheldi mind külalislahkelt ja tunti suurt huvi meie liiduvabariigi, tema elanikkonna, haridussüsteemi, meie instituudi ja teadusliku töö vastu. Minu informatsioon ja loeng jätsid igati positiivse mulje. Komandeering oli kõigiti kasulik ja huvitav. Oleks selliseid rohkem!

H. JÄNES,
dotsent, elektrimasinate kateedri juhataja

◆ ◆ ◆ ◆ ◆

Viibisin töö asjus mõned päevad Kuibõševis. Linn hämmastab kõigepealt oma mõõtmetega. Juba lennuväli paikneb linnast 70 km kaugusel (umbes sama palju on lennuväljalt Togliattisse). Elanikke öeldi olevat 1 300 000. Tavaline on töölesõit 30 km kauguselt. Ehitus käib suurtes mastaapides. Kvartalite kaupa lammutatakse vanu puumaju. Nende asemele tulevad kuni üheksa korruselised kaasaegsed elamud. Kerkib arhitektuuriliselt omapärase lahendusega teatrihoone. Volga voolab kõrgete kallaste vahel. Tõtt öelda kujutlesin, et ta oma keskjooksul on laiem, võimsam, sest olen varem näinud tema vägevust ülemjooksul. Volga kaldalt paistavad massiivsed, sünged (vähemalt paistsid nad sellistena sügisel) Žiguli mäed (viimaste nimi peaks üsna tuttav olema kahe üsna hinnatud toote järgi).

Loodan jätkata tutvust selle vana vene linnaga hiljemgi.

f **E. RUSALEP**

◆ ◆ ◆ ◆ ◆

Budapestis peeti teine rahvusvaheline konverents vee kvaliteedi ja tehnoloogia küsimuste alal. Sel puhul kogunes Doonau-metropoli üle neljasaja teadlase 17 Euroopa riigist. Nõukogude Liidu esindajana viibis seal sanitaartehnika uurimise laboratooriumi vanem teaduslik töötaja, tehnikakandidaat Heldur Lond.

«Töö käis konverentsil neljas sektsioonis,» tegi ta konverentsijutuga algust.

«Esimeses arutati pinna- ja põhjavete kvaliteediga seotud küsimusi ja ülesandeid, teises võeti vaatluse alla füüsikalised, keemilised ja bioloogilised tegurid, mis mõjutavad veekasutamise, kolmandas sektsioonis, mille tööst võtsin ise osa, olid käsitluse teemadeks joogivee puhastuse teoreetilised ja praktilised probleemid ning neljandas arutati kvaliteedi nõudeid vee transportimisel ja kasutamisel.

Tutvustasin enda poolt Eestis ja teadusliku komandeeringu ajal Inglismaal tehtud ning ka TPI sanitaartehnika laboris tehtud tööde tulemusi joogivee eelpuhastuse ja mikrofiltrite kasutamise alal. Need probleemid on praegu eriti aktuaalseks muutunud veepuhastuse protsesside optimiseerimise juures.

Puhta vee küsimused saavad päev-päevalt kogu maailmas aina suurema tähelepanu osaliseks — see on kõikjal juba mõnda aega selge. Viimasel ajal kerkivad niiöelda otse eesõigustatult päevakorda vee esimehastuse astme ehk eelpuhastuse küsimused. See on igati põhjendatud. Meie ja välismaa teadlaste tööde tulemused näitavad, et kui saavutatakse eelpuhastuse teel tunduvalt suurem efekt, siis sellega on võimalik saavutada kvaliteedi tõstmine sama toodangu hulga juures ning lühendada puhastuseks vajaminevat aega.

TPI veeuurijate tegevuse äratasid laialdast tähelepanu. Kõige suuremat huvi osutasid selle vastu Saksa FV ja Jugoslaavia teadlased.»

◆ ◆ ◆ ◆ ◆

See oli üks õhtu, kui lennuk mind Donetskisse, järjekordsele komandeeringule tõi.

Järgmise päeva hommikul oli esimene käik muidugi Donetski keraamiliste materjalide tehasesse, sest see oli minu sõidu peaeesmärk. Tehases asjad korda aetud, jäi aega ka veidi linnaga tutvumiseks.

Donetsk on võrdlemisi puhas ja rohke haljastusega linn. Viimane oli eriti meeldiv ja nagu jutu sees tehase rahva käest kuulsin, on Donetski partei linnakomitee linna haljastuse oma südameasjaks võtnud ja suhtub võrdlemisi rangelt nende asutuste juhtsuundadesse, kes üldisest haljastuse plaanist kinni ei pea.

Omapärast pilti pakkus linna turg, kus oli tunda lõunamaist temperamenti ja kus leidus suhteliselt palju puuvilju. Muide, turule läksin ma tehaserahva soovitusel.

Minu tutvumine Donetskiga jäi küll kahjuks vägagi pealiskaudseks, kuid põhjalikuma ülevaate saamiseks oli minu komandeeringu aeg liiga lühike.

K. SAAR,
elektrimasinate kateedri vanem-insener

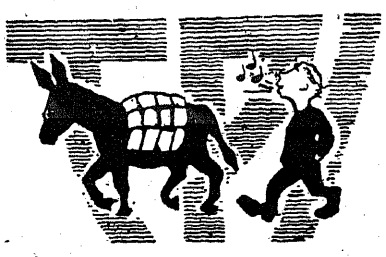

si-tagasi sõitudega on kuni 80 rbl. Aega läheb umbes 3 nädalat.

Seekordsed Kaukaasiasse siirduvad mägimatkagrupid käivad kindlasti ka eesti matkajate suuriritusel — vabariiklikku turiaadi laagris Digoorias, Põhja-Osseedi ANSV-s. Laager asub oma i u poolest tuntud «Paradiisi väljakul»: nii on selle koha nimi tõlgituna.

MÄGEDESSE

Nagu eelmistel, nii ka käesoleval aastal alustab tööd Tallinna Turismiklubi poolt organiseeritav nn. mäg matkakool. Alati on osavõtjate seas olnud TPI üliõ-ilasi-õppejõude, v e-valt nüüdki teisiti saab olema.

Tutvustav vestlus ja osavõtjate registreerimine on reedel, 22. jaanuaril kell 18 hotell «Kungla» kinosaalis.

Kooli kavas on kõigepealt loengud mägedest ja alpitehnika alustest: kolmapäeviti, üle nädala, algus kell 18 — kokku 6 õhtut. Loengud toimuvad Mustamäel. Samuti on kavas rida ühiselt suusatamas käimisi, praktilisi õppusi ja 7.—9. mail treen nglaager.

Lõpuks siirdutakse juulis-augustis Kaukaasiasse. Täpsema matkaaja valib iga grupp endale ise. Matkakulud koos edasi-tagasi sõitudega on kuni 80 rbl. Aega läheb umbes 3 nädalat.

Seekordsed Kaukaasiasse siirduvad mägimatkagrupid käivad kindlasti ka eesti matkajate suuriritusel — vabariiklikku turiaadi laagris Digoorias, Põhja-Osseedi ANSV-s. Laager asub oma i u poolest tuntud «Paradiisi väljakul»: nii on selle koha nimi tõlgituna.

Veel turiaadist.

Tallinna mägimatkajatele eraldati 25 soodustustega mägimatkatuusikut. Meie saak sellest oli hea: tuusiku said 5 üliõpilast ja üks 1970. a. lõpetaja. Veel on võimalik saada täishinnaga tuusikuid (rbl. 130.—). Hinna sisse kuulub sinna-a-sõit, toit ning osa varustust (seahulgas telgid ja magamiskotid).

Osavõtjad sooritavad Kaukaasia selles osas mitmesuguseid matku, lähtudes turiaadi baaslaagrist. Algajad käivad muidugi lihtsamaid radu, kogenumad siirduvad põnevamatesse kohtadesse.

Täiendavaid teateid võib saada allakirjutanult (A-IV, toiduainete tehnoloogia kateeder, tel. 532-117).

A. OLLI

HI-HI-HI!

«Ma kukkusin täna trepist 12 meetri kõrguselt alla.»

«Noh, sul vedas siis. Jäid ju ellu.»

«Jah, ma seisin kõige alumisel astmel.»

—●—

«Bill, sinu kübar on peaaegu nagu täitsa uus.»

«Jah, kujuta endale ette, ma ostsin selle viis aastat tagasi. Kolm korda andsin puhastusse, kaks korda vahetasin restoranis. Aga temaga pole midagi juhtunud.»

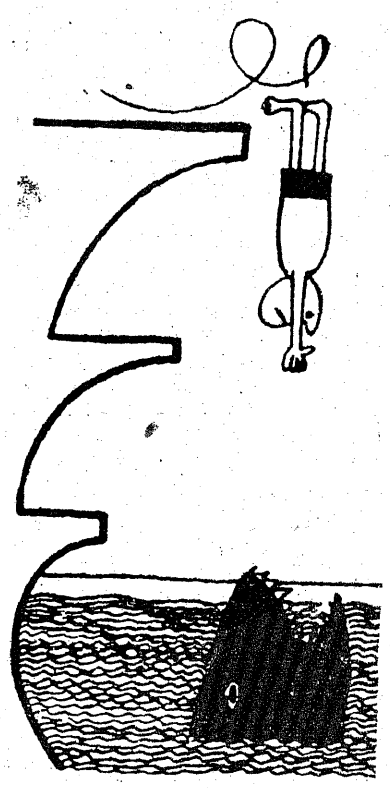

Naine lõpetab tsirkuses numbrid tiigriga. Kui see on läbi, suudleb ta kiskjat.

Siis pöördub direktor publiku poole.

«Kes julgeb sedasama järgi teha, saab tuhat zlotti.»

Publiku hulgast tõuseb noormees ja ütleb:

«Mina teen, aga enne vilgesee loom minema.»

—●—

Professor pöördub auditooriumi poole ja lausub:

«Teie ees seisab väga harva esineva šimpansi kolju. Ent selliseid leidub meie maal ainult kaks. Üks neist asub rahvusmuuseumis ja teine on minul.»

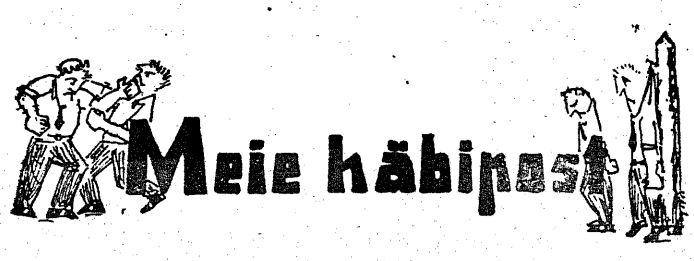

Vanast aastast uude kanduvad kõik lõpetamata lood, jätkuvad paraku ka raamatukogu võlglaste lood. 11. dets. 1970. a. «Tallinna Polütehnikus» avaldatud võlglaste nimekirjast saime kustutada ainult neli nime. Üliõpilased J. Tamm (EE-71), V. Glazov (AL-37), A. Plotkin (EE-38), I. Tavaste (MP-31), V. Želesnjakov (LI-77), A. Alamets (ED-51), A. Abusjev (AT-37), J. Rüütel (IV-31), A. Suhhanova (EE-37) ja A, Veretennikov (MT-31) on jäänud endiselt raamatukogust aupaklikku kaugusesse.

Kui majandusteaduskonna üliõpilane I. Mänd (TT-21) oma 10 raamatut ära tooks, poleks veebruarikuus enam tarvis selles küsimuses dekanaadi poole pöörduda.

Kõige jonnakamalt hoiavad võlglaste-nimest kinni ehitusteaduskonna 17 üliõpilast, kellest 4 on eelpool juba nimetatud. E-38 ja E-39 rühmadest kokku 9 üliõpilast lubavad järjekordselt endast teatada. Mehaanikateaduskonna 12 noormeest ja 1 neiu püsivad kindlalt võlglaste reas.

TPI raamatukogu abonement

SPORDIÜRITUSI

Suuskade laenutamine TPI suusabaasist (kogu eksamisessiooni ja õppevaheaja vältel).

Trükikoja «Kommunist» suusamatk — 23. jaanuaril.

«Marati» suusamatk — 31. jaanuaril.

A/Ü spartakiaadi spordipäev — 6. veebruaril.

Tallinna MV orienteerumises (suund) — 31. jaanuaril.

Balti üliõpilaste turiaad Leedu NSV-s — 2—8. veebruarini.

Mehaanikateaduskonna aktiivi seminar-laager Otepääl — 31. jaan. — 5. veebruarini.

Spordiklubi ühiskondlike instruktorite väljaõppe seminar-laager Nelijärvel 31. jaanuarist — 5. veebruarini.

Üldtehniliste kateedrite suusalaager Nelijärvel 1.—4. veebruarini.

Toimub uiskude laenutamine TPI ühiselamute ühiselamu nõukogude kaudu, uisutamiseks 50. kooli liuväljal (kogu eksamisessiooni ja õppevaheaja vältel).

Isamaasõja invaliidid, kes soovivad saada 1971. aastal sanatooriumi tuusikuid, palume esitada avaldused TPI A/ü. Komiteele hiljemalt 15. veebruariks.

Avaldame sügavat kaastunnet Evika Eisenile

KASUISA

surma puhul.

EK-91

Vast. toim. V. KALPUS

Орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk tn. 40/42.
MB-01832
Tellimise nr. 183